

MIESZKAŃCY BOBROWNIK MAŁYCH W KATOWNIACH UB

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ

W październiku 1944 r. do walki z antykomunistyczną opozycją władze powołały organy bezpieczeństwa publicznego potocznie określane jako Urząd Bezpieczeństwa (UB po roku 1956 jako SB). Pod patronat UB włączono Milicję Obywatelską (MO), Ochotniczą Rezerwę Milicji Obywatelskiej (ORMO), Wojska Ochrony Pogranicza (WOP), Służba Więzienna (SW). Do aparatu represyjnego należy zaliczyć również wydzielone oddziały wojskowe – Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Odrębnym instrumentem represji wobec opozycji stało się sądownictwo specjalne. Były to m.in. sądy karne powoływane dla badania spraw zbrodniarzy faszystowsko-hitlerowskich. Orzekały one na podstawie dekretu z 31 sierpnia 1944 r. o zbrodniarzach wojennych winnych zabójstw oraz znęcania się nad ludnością cywilną i jeńcami. Drugim aktem prawnym, który stał się narzędziem do walki z opozycją, był dekret z 13 czerwca 1946 r. o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy państwa, zwany małym kodeksem karnym.

Cały aparat bezpieczeństwa w pierwszych trzech powojennych latach był skupiony na zwalczaniu opozycji politycznej, zarówno podziemia niepodległościowego, jak i legalnie działających Polskiego Stronnictwa Ludowego i Stronnictwa Pracy. Rozbudowany aparat bezpieczeństwa umożliwił komunistom utrzymanie i ostateczne zalegalizowanie władzy. Szczególną bezwzględnością wykazywały się wojskowe sądy rejonowe, które wydawały wyroki na podstawie Kodeksu Karnego Wojska Polskiego zmodyfikowanego w taki sposób, że możliwe było orzekanie według niego również w sprawach dotyczących cywilów. Sądy działały w trybie uproszczonym, w którym oskarżeni byli pozbawieni prawa do rzetelnej obrony, a wyroki zapadały w oparciu o zeznania wymuszone na oskarżonych torturami.

W katalogu osób rozpracowanych w Instytucie Pamięci Narodowej znajdują się akta trzech mieszkańców Bobrownik Małych.

Imię: Władysław

Nazwisko: Golec

Miejsce urodzenia: Bobrowniki Małe

Data urodzenia: 22-01-1891

Kraj urodzenia: Austro-Węgry

Imię ojca: Jan

Imię matki: Salomea

Treść zapisów ewidencyjnych

Żołnierz AK. Członek PSL. W dniu 18.10.1951 aresztowany przez PUBP w Tarnowie za "szeptaną propagandę". Na wniosek Prokuratury Wojewódzkiej w Tarnowie 27.10.1951 osadzony w Więzieniu w Tarnowie. Wypuszczony z więzienia bez wyroku skazującego. W dalszym ciągu inwigilowany z powodu "rozsiewania wrogiej propagandy" oraz wrogiego stosunku do Narodowej Pożyczki Rozwoju Sił Polski. W czasie kampanii wyborczej do sejmu 26.10.1952 przesłuchany "profilaktycznie" ze względu na wrogi stosunek do wyborów. Akta sprawy złożono 05.03.1952 w archiwum Wydziału II WUBP w Krakowie pod sygn. 10117/I/52. Brak informacji o dacie zniszczenia materiałów kontrolno-śledczych o sygn. 10117/I/52.

Rozpracowywany od 1949 roku przez Referat IV PUBP w Tarnowie w ramach sprawy nr 846/IV/49 jako były nieujawniony żołnierz AK-dowódca placówki, oraz członek PSL. Rozpracowanie zakończono i materiały złożono 06.12.1955 w archiwum Wydziału X WUdsBP w Krakowie pod sygn. 34155/II/55. Następnie skomasowano je z materiałami 1634/R. Brak informacji o dacie zniszczenia całości materiałów o sygn. 1634/R.

Rozpracowywany przez PUdsBP w Tarnowie w ramach sprawy ewidencyjno-operacyjnej krypt. "Dunaj" jako członek PSL "wykazujący wrogą postawę do PRL". Sprawę krypt. "Dunaj" formalnie zarejestrowano 21.03.1956 pod nr 2491/F na podstawie wcześniejszego rozpracowania. Rozpracowanie zakończono, wobec stwierdzenia braku przejawów "wrogiej działalności" ze strony Władysława Golca i materiały złożono 20.12.1956 w archiwum Wydziału X WUdsBP w Krakowie pod sygn. 1634/R. Skomasowano je z materiałami 34155/II/55. Brak informacji o dacie zniszczenia materiałów.

Imiona: Franciszek Marian
Nazwisko: Kwiecień
Miejsce urodzenia: Bobrowniki Małe
Data urodzenia: 18-03-1927
Kraj urodzenia: Polska
Imię ojca: Wojciech
Imię matki: Maria

Treść zapisów ewidencyjnych

Akta prokuratorskie przeciwko Franciszkowi Kwietniowi i innym. Odbywał służbę zasadniczą w Dywizjonie Artylerii Rakietowej w Toruniu (J.W. 5694) w stopniu kanoniera. Zatrzymany 21.03.1950 na podstawie postanowienia o tymczasowym aresztowaniu, wydanego przez wiceprokuratora Wojskowej Prokuratury Okręgowej w Bydgoszczy mjr T. Mędrzyckiego i osadzony w Areszcie przy Okręgowym Zarządzie Informacji nr II. Akt oskarżenia został sporządzony przez Oficera Śledczego Głównego Zarządu Informacji WP kpt. Wójcika i zatwierdzony 03.05.1950 przez Prokuratora WPO w Bydgoszczy ppłk. Jerzego Wilsona. Oskarżony z art. 87 w zw. z art. 86 par. 2 KKWP tj. o to, że "w okresie czasu od listopada 1949 r. do 21.03.1950 r. (...) pełniąc obowiązkową służbę wojskową w Dyw. Art. Rakietowej, przez wypowiedanie się wśród żołnierzy tejże jednostki (...) przygotowywał grunt do obalenia przemocą demokratycznego ustroju Państwa Polskiego". Sprawa została przekazana do Wojskowego Sądu Okręgowego II w Bydgoszczy, który 25.05.1950, orzekając w składzie: przewodniczący - mjr Stefan Zeder, asesor - chor. Marian Bodzoń i ławnik - sierż. Stanisław Baj, skazał Kwietnia na 6 lat więzienia. NSW 24.08.1950 utrzymał w mocy wyrok sądu I instancji.

Akta prokuratorskie nadzoru przeciwko Franciszkowi Kwietniowi i innym. Skazany 25.05.1950 na 6 lat więzienia i osadzony w Więzieniu Karno-Śledczym w Bydgoszczy. Przeniesiony 13.10.1950 do więzienia w Koronowie, a następnie 17.05.1951 do Ośrodka Pracy Więźniów w Piechcinie, gdzie pracował w skrajnie trudnych warunkach w kamieniołomie. W dniu 18.09.1951 Zgromadzenie Ogólne Sędziów NSW na posiedzeniu niejawnym uchyliło postanowienie NSW z 24.08.1950 i zmieniło kwalifikację czynu F. Kwietnia uznając, że nie ma podstaw do stwierdzenia, że "przygotowywał grunt do obalenia przemocą demokratycznego ustroju Państwa Polskiego". W związku z tym Sąd postanowił obniżyć karę Kwietnia do 3 lat więzienia. Zwolniony warunkowo z więzienia 21.11.1952 na mocy postanowienia Wojskowego Sądu Okręgowego II w Bydgoszczy z 03.11.1952. Po zwolnieniu kontrolowany przez UB/SB oraz wzywany na milicję aż do 1985 roku.

Imiona: Michał
Nazwisko: Zuziak
Miejsce urodzenia: Luszowice
Data urodzenia: 10-06-1884
Kraj urodzenia: Austro-Węgry
Imię ojca: Szczepan
Imię matki: Maria

Znany/a też jako:

Michał Zuziak urodzony/a Bobrowniki Małe

Treść zapisów ewidencyjnych

Rozpracowywany przez Referat IV PUBP w Tarnowie od 20.12.1949 z powodu "wrogich wypowiedzi". Następnie rozpracowywany przez Referat I PUBP w Tarnowie ze względu na utrzymywanie kontaktów listownych z synami mieszkającymi w USA, oraz "rozsiewanie wrogiej propagandy" jako członek PSL. Zatrzymany w dniu 12.10.1951 przez PUBP w Tarnowie w ramach zabezpieczenia operacyjnego akcji "S" (przymusowy skup zboża), posiadanie dolarów, oraz "wrogą propagandę". Na wniosek Prokuratury Powiatowej w Tarnowie w dniu 27.10.1951 osadzony w Więzieniu w Tarnowie. W dniu 27.12.1951 zwolniony z więzienia. Materiały złożono w archiwum Wydziału X WUdsBP w Krakowie w dniu 28.07.1955 pod sygn. 3084/II/55.

Rozpracowywany przez Referat I PUBP w Tarnowie od 04.09.1951 ze względu na utrzymywanie kontaktów listownych z synami mieszkającymi w USA, oraz "rozsiewanie wrogiej propagandy" jako członek PSL. Zatrzymany w dniu 27.08.1951 przez PUBP w Tarnowie za "wrogą propagandę". Materiały złożono w archiwum Wydziału II WUBP w Krakowie w dniu 08.04.1952 pod sygn. 10318/I/52. Materiały te zostały zakwalifikowane do zniszczenia.

Źródła:

zpe.gov.pl

ipn.gov.pl

Wikipedia